

skih učencov in učenk in tukajšnih sosedov. Visoke časti vredni rodoljub gosp. grof Rihard Blagaj so podelili z naslednjim prijaznim nagovorom v domačem jeziku Francetu Bizjaku častno svetinjo: „Trud in prizadevanje se povračuje ne samo po dobičku, ampak tudi po spoštovanju. Kmetijska družba spoštuje tiste, kateri se s pomnoženjem in razširjenjem sadniga drevja pridno pečajo in trudijo, in to spoštovanje ona skazuje očitno s tem, da nar pridnišim medalje deli. Veseli me, da sim jez danes, kakor predsednik Ljubljansko-Verhniške podružnice, poklican Vam za vaš trud, kteriga ste pri sadjoreji imeli, častno medaljo podeliti. Zaupam, da bote tudi zanaprej ne le v svoj prid, temuč tudi v prid dežele in ljudstva za rejo zlahtniga sadja skerbeli in jo razširjevali. Prejmite tedej iz mojih rok znamenje pridnosti, ki ga Vam kmetijska družba iz Ljubljane v poslavljenje Vašiga truda pošlje. Vam pa sosedam in vsim drugim naj današnji dan spričuje, da kmetijska družba trud in prizadevanje v sadjoreji resnično spoštuje.“ Na to je Franc Bizjak se takole zahvalil: „Gospod grof! ponižno se Njim in kmetijski družbi zahvalim za to, kar sim prejel. Jez scer nisim zato pešká sejal, dreves presajal, in jih cepel, da bi bil medaljo dobil, pa me vonder močno veselí, da kmetijska družba moj trud spozná. Prizadeval si bom tud za naprej sadjorejo v svoj in v prid drugih povikševati.“ — Očitno se je vidilo, da je ta slovesnost vse pričijoče ganila, sosebno pa šolsko mladost, ki je šla berž svoje drevesne sadiša pregledat, mlade drevesca preštevati, in je potem naznanila, da njih sadiša (vertne šole) zapopadejo že okoli 30,000 drevesc. — Zares lepo število je to — in očitno znamenje hvale vredne pridnosti Dobrovskih učencov in učenk, za ktere blagor in omiko pa tudi gosp. fajmošter Poklukar in g. Milharčič skerbíta prav po očetovo.

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Celja. Slavno mestjanstvo Celjskiga mesta, ktero je za tukajšno latinsko učilnico že mnogo storilo, bo to léto gímnazijalno poslopje na svoje stroške še povikšalo in nekaj prizidalo. Že je kupljen prostor, že se mnogoverstna priprava vkup vozi, že podirajo pohišje (star turn iz časov silne pravice), namesti kteriga bo novo pohišstvo se vzdignilo, visoko in veselo, modričam u prebivališu, mestu pa u čast in korist. — Slavno znani rodoljub in pisatelj slovenski, gosp. J. Drobnič, je začel latinskiga klasikarja, Kornelija Nepota, u slovenski jezik prestavljati. Od tako učniga jezikoslovca se smé gotovo izverstno delo pričakati. Dokončano bi utegnulo še to léto biti. — Ker je létas vino silno drago, se ljudje po deželi s žganjem nalivajo. Po maslicah ga pijó. K temu jim pa še nekteri denarja lakomni kerčmarji in drugi prodajavci pomagajo, ker žganje s sladkorjem in dišečimi rečmi mešajo, da prijetniši diši. Zatorej pa tudi še nikolj ni bilo toliko bolnikov in mertvih, ko zdaj. Tudi ne more drugač biti. Žganje je strup. Vsaka kapljica žganja kos življenja odvzame. Le bolj postarnimu človeku o težkim delu zna kupica žganja krepčalo biti; za navadno pitje je gotov strup. J. Š.

Iz Celja 13. februarja. — š —. Kakor smo po časopisih zvedli, so se pri Vas 11. dan tega mesca porotne seje pričele, in nadjamo se, da bomo o kratkim v „Novicah“ brali, kako se je kaj pri Vas porotna sodnija obnašala? Želni smo slišati, s kakošnim nagovorom je Vaš gospod porotni predsednik prvo sejo začel; tudi bi radi zvedli, kaj ljudje pri Vas od te tako imenitne nove naprave govorijo. Toliko bi skorej uganili, da bo ljudstvo na Krajskim od porotne sodnije ravno to mislilo, kar se je pri nas sèm ter tjà besedovati slišalo, namreč: „Vse je prav; samo to je težavno,

da porotniki, ki iz dežele v mesto pridejo, za živež ondi nobeniga plačila ne dobijo.“ Res je težko za vsačiga, naj že bode kmetovavec ali tergovec, več dni včasih več tednov dalječ od doma v mestu na svoje troške živeti; pa za zdaj mora že vsak poterpeti. Kadar bodo deželni zbori enkrat skup stopili, se zna ta reč tako popraviti, da bodo porotniki na stroške vsih pod eno deželno sodnijo spadajočih srenj saj nekaj plačila dobivali. — Pri nas so terpele prve porotne seje celih 5 tednov; bili so porotniki iz daljnih krajev, tako da so nekteri 14 milj domú imeli, pa vendar so vsi, spoznavši visoko važnost porotne sodnije brez godernanja do zadnega dneva ostali. Ali naš porotni predsednik, gospod vitez Acula, je pa tudi v skončnim nagovoru v slovenskim in nemškim jeziku porotnikom se tako krepko zahvalil, da so vsi ginjeni bili in vse težave, ktere so preterpeli bili, pozabili; eni so se clo veselja jokali. Visoko častiti gosp. predsednik so takole sklenili:

„Z današnjo obravnavo so porotne seje za prvo štertletje pri tej deželni sodni dokončane. In če sim ravno o začetku s tesnim sercam — očitno to spoznam — čast predsednika na tej še dozdej ne obhogeni poti prevzel, moram vendar zdaj odkritoserčno izreči, da mi je to vradno opravilo po krepki vsestranski podpori Vas gospodov porotnikov, sodnikov in deržavniga pravdnika ne le močno zljajšano, temuč clo k prijetni dolžnosti storjeno bilo. V tacih okoljstava bi mi moralo le žal biti, ako bi ne bil jez prvi pripomogel k izpeljanju te nove, na vse strani imenitne naredbe. Nar veči zaslugo pri tem pa imate Vi gospodje porotniki, ki ste tako poterpežljivostjo brez lastne koristi samo občni blagor in blagor deržave pred očmi imeli, — ki ste svojo dolžnost tako zvesto in nevtrudljivo dopolnili, da tudi jez kakor predsednik za svojo dolžnost spoznam, se Vam za to prav lepo zahvaliti. Vi gospodje porotniki, ste po tem, da ste popolnoma zapopadli in prevdarili vse zadeve tega imenitniga obravnanja, očitno dokazali, na kako visoki stopnji omikanosti so tudi prebivavci slovenskiga Štajarskiga; Vi ste v resnici dokazali, da je to ljudstvo za porotne sodnije popolnoma godno, in da ono spozna to dobroto, ktero so nar milostljivi Cesar avstrijanskim ljudstvam po vpeljanju porotnih sodnij podelili. Torej se pa tudi zahvalimo predobrotljivemu vladarju za to dobroto, in vsi iz cerca želimo, da bi v blagor svojih ljudstev in k napredku, kterimu so po vstavi temelj postavili, še mnogo mnogo lét živeli. Živio živio! živio!“

H koncu, preden se je zbor razšel, so stopili porotniki pred predsednika, so se mu zahvalili in so mu vsi z veselim obrazom v roke segli. —

Tretji dan sušca, pustni pondelk, se pri nas že druge porotne seje začnejo in zopet bo gosp. vitez Acula njih predsednik, kar nas Slovence iz serca veselí, ker ta g. predsednik ima vse lastnosti, vodnik tacih imenitnih očitnih obravnav biti.

Iz Savinske doline. Prve dni tega mesca je bil nadzornik Štajarskih ljudskih šol, gosp. Dr. Herrmann, u Celju. Radovedni smo pričakovali, kakose bo obnašal — in povedati moramo, da vsi, ki so ž njim govorili, ali so njega po učilnicah spremljevali, so imeli obilo priložnost se prepričati, da bo pravi mož za naše ljudske učilnice. Vès vnet je za blagor mladine, za povzdigo šol, za poboljšanje učiteljskiga stanú, in za ravnopravnost slovenskiga naroda tudi u šolskih rečeh. Gotovo je tudi, da tistih besed, ki mu jih je g. dopisnik u „Südslavische Zeitung“ zastran v Gradec pridših nemških učiteljev podložil, on ni govoril, — in de g. dopisniki u „Novicah“ so preveč skoz kalne očalnice gledali, ko so zoper njega pisali. Zagotoviti jih zamoremo, da nam ni treba

ni treba „osupnjenim“ biti. Med drugim, kar je gosp. svetovavec o šolskih zadevah govoril, je tudi nemškimi učenikom živo živo priporočal, se slovenskiga jezika dobro izučiti, ter u njem tudi učiti, rekoč: „de obmiluje, de o tem hipu še slovensko ne zna, de pa se je slovenšine že marljivo poprijel, in ker česko razume, se bo tudi slovenskiga kmalo navadil, de tedaj upa, ko bo drugikrat u Celje prišel, bo slovensko razumel, in ko tretjikrat pride, bo ž njimi slovensko govoriti zamogel.“ Pričakovati tedaj smemo, de bo mož beseda, in de bo po njemu mnogo koristniga za slovenske šole izviralo.*)

Raz Pohorja na Slov. Štajarskem. — f. Ljube Novice tukaj Vam podam zvesti prepis ženitbiniga dovoljenja ali „Eheconsensa“, da vidite, koliko srečna nemšina pri nas napreduje.**)

Eheconsens.

Dem *Stephan Plibershegg Holzsaغر Gemeide-Haus Nr. 12 Voitina Ledger Staur* wird über ausgewiesene Erfordernisse der Consens zur Eingehung der Ehe mit der *Magdalena Afchko Ledgr Statut* ertheilt, wenn sonst kein gesetzliches Ehehinderniss im Wege steht.

Ortsgemeinde *Stefan Majjau G. Vorstnder* den *Febera t 1851*

× Steifan Majjau,
Gemender Vorsteher.
× Geog Stegenei Ratn
× Anton Sihgrt Ratn

Sebastian DUNG s./r.,

G. Vorstehender Gemender Smretschescheriben
Stefan Matjau Pebiligung.

*Iz Tersta.**) Ali imate tudi u Ljubljani tako lepo vreme, kakor u Terstu, kjer je večidel rastlin že u cvetju, in kjer ni bilo še skorej nobeniga znamenja zime. Čudno je to léto za res, in se je bati, da bo bolj čudno o času žetve. To čudovito ravnanje narave pa ni samo pri nas, ampak tudi u drugih krajih, ker se sliši, da na Laškem in Francoskem je v nekterih krajih zemlja s snegom in z ledom pokrita, u kterih so bile te reči poprej le po imenu znane. Ker od Laš-

*) Naši dopisniki niso bili zoper njega, ki so ga scer hvalili, ampak — in prav po pravici — le zoper »princip«, de se je nad šole na Slovenskim mož postavil, ki slovenskiga jezika ne zna. Ali — ker se od vsih strani sliši, de je izvoljeni nadzornik v šolskih rečeh izverstno zveden, de živo spozná potrebo domačiga jezika v ljudskih šolah in de je poln dobre volje, ob kratkim se slovenskiga popolnoma naučiti, kar mu bo tolikanj lože, ker česki jezik razume, se sme pričakovati, de bo slovenski jezik po svojih pravicah v šolah spoštovan in obdelovan. Skušnje učé, de večkrat vradniki in šolniki, ki niso po rodu Slovenci, pa so se slovenskiga jezika naučili, so veči prijatli in podporniki našiga jezika, kakor pa — domači! Exempla sunt odiosa.
Vred.

**) Častiti gosp. dopisnik nam piše, da je pričujoči »Eheconsens« zvesto od besede do besede prepisal, in da tisto, kar smo dali s stoječimi čerkami natisniti, je natisnjeni formular tega lista, — kar je paz ležočimi čerkami natisnjena, je pisal »Sebastjan DUNG G. Vorstehender Gemender Smretschescheriben.« Ker na besedo našiga g. dopisnika kakor na prisego verjamejo, in le pristavimo, da se mende ne motimo, ako mislimo, da je ta »Eheconsens« okrajno poglavarstvo v nemškem jeziku slovenski županii naukazalo — vprašamo vsačiga vestniga človeka 1) ali je prav, da se pošteni slovenski župani, ker so presvitli Cesar vsim narodam pravico njih jezika podelili, terpinčijo z neznanim jezikom, ut figura docet? in 2) ali bi ne bilo veliko pametniši, da bi se slovensko ljudstvo v šolah saj domačiga jezika naučilo, namest da se s ptujim terpinči, kteriga se v ljudskih šolah nikdar ne nauči, tako, da šolo zapustivši ne zna ne domačiga ne ptujiga, in obojiga le toliko, da je braveam v sméh!
Vred.

kega govorim, vam povem, da se tukej mnogo mnogo beseduje, da sv. oče papež Piji IX. misli od predstola apostoljske cerkve odstopiti. Govori se clo, da si je že samostan izvolil, v kterem hoče svoje stari dni doživeti. — Znano vam bo, da časopis laške stranke „Giornale di Gorizia“ je prepovedan; ali mesto njega je začel u Terstu zopet izhajati „La favilla“ (iskra), ki ima goriškemu časopisu jednaki temelj. Letó je Slavjane u Terstu na noge spodilo, ker se sliši (?), da se bo tudi „Jadranski Slavjan“ te dni spet oživel. — Ali ste tudi pri vas slišali, da na nekterim Turškim otoku se je kuga prikazala? — Bog daj, da bi res ne bilo!

V „Slovenski Bčeli“ razglasi pod naslovom „učiteljem ljudskih šol na Koroškem“ g. Rudmaš, novo izvoljeni ogleda ljudskih šol na Koroškem, da je 400 rajnišev kovanega denarja u c. k. avstrijskih dvajseticah za to razdeliti namenil „da bi ž njimi znotrajne šolske zadeve na višjo stopnjo povzdignul, in ljubezin do svojega materskega jezika obudil.“ Razdelitev imenovaniga dara med učitelje in tudi učence na Koroškem je slavni rodoljub in goreči prijatelj šol sam natanjko določil. Zares vesela novica!

Novičar iz mnogih krajev.

Cesar bojo, kakor se v nekterih časopisih bere, berž na spomlad Hrovaško obiskali. — Ministra knez Švarcenberg in žl. Manteufel sta se spet v Draždane podala k obravnavi nemških zadev; bere se, de se manjši deržavice nočejo popolnoma vклонiti večim deržavam. — Kmalu po nastopu noviga ministra pravosodja so se podali 4 slavnoznani Slovani, ki na Dunaju stanujejo, k njemu in ga prosili, de naj bi svoje pazljivo okó tudi na Slované obračal, in kolikor je moč, se tudi načela ravnopravnosti pri novih sodniških napravah na Ogerskim deržal. Gosp. minister jim je to za terdno obljubil. — Nakupovanje vojaških konj je ustavljeno. — Močno se govori, de bo naš sreberni denar v tisto ceno spreobrnjen, po kteri ena dvajsetica 24 krajev. veljá, in tako cena našiga denarja z denarjem družih deržav enaka. — Na Dunji so napravili po večletni navadi ondi stanujoči Slovani tudi létas 17. svečana imeniten bal (ples), h kterimu je blizo 4000 oséb povabljenih bilo. — „Südslavische Zeitung“ piše, de v neki županii na meji Koroškiga, Krajnskiga in Štajarskiga je neka natakarca (kelnarca) župan, odbor, in spisavka zapisnikov — vse ob enim. Ker namreč v tisti županii razun g. fajmoštra noben drug brati in pisati ne zna, kakor natakarca, ki je v službi pri županu, mora ona vse pisarije opravljati. Lepa reč je to, in živo znamnje, kako nam šol manjka! — V Pragi je prisla unidan posebna tatvina pred porotno sodbo — tat je bil slep, okradeni gluh, priče pa kruljeve, — vsi so bili iz hiše za hromake. Tatvina je bila 12 srebernih dvajsetic in 16 šestic. Tat je tajil, de ni hotel dvajsetic okraštati, in je le mislil, de so bili krajcarji. Obsojen je bil za 1 mesec v ječo.

Pogovori vredništva.

Iz Tminkiga smo prejeli dopis ... b... zoper dopis v 6. listu. Ker pa v tem pismu nihče ni podpisan, ki bi bil odgovoren za ta dopis, ga ne moremo natisniti in to toliko manj, ker v 6. listu Novic nihče ni imenovan bil razun g. M., se tedaj tudi nihče zagovarjati ne more. Zastran g. M. pa povémo, da se še ne pozna ne, in de nikdar ne verstic nismo od njega prejeli. Z veseljem scer beremo v gori imenovanim dopisu, de g. župan Čerin po kmetih slovenske dopise razpošilja. — Gosp. M. S—ču v Vertovčah: Vaš dopis nas je prav razveselil. Pokaženo ime bomo popraviti dali. Himalajskiga ječmena homo skusili Vam poslati. »Novice pa kakor vsi drugi časopisi ne smejo zde v drugim zavitku izhajati, kakor so. De se duhovni g. Nardin, kakor nam naznanite, tudi kot komunski predsednik verlo obnaša, je veselo slišati.